

своїй творчості.

За інтенсивністю почування добра і зла Шевченко, може, найбільше споріднений із Львом Толстим, епіграфом до творчості якого могли б бути його власні слова: « Цель жизни есть добро. Это чувство пррисуше душе нашей. Средство к доброй жизни есть знание добра и зла ».

Отже, Тарас Шевченко – символ чесності, правди і безстрашності, великої любові до людини. Вся творчість великого Кобзаря зігріта гарячою любов'ю до Батьківщини, пройнята священною ненавистю до ворогів і гнобителів народу. Його думи, його пісні, його полум'яний гнів, його боротьба за світлу долю трудового люду були думами, піснями, гнівом і боротьбою мільйонів. Вже двісті років пройшло як перестало битися благородне, мужнє серце геніального поета-революціонера Тараса Григоровича Шевченка. Але світлий образ великого Кобзаря – безсмертний, як і сам народ, що породив його. Вічно нетлінна творчість геніального сина України жива подихом життя, биттям гарячого людського серця. Безсмертна могутня сила його таланту, проникливість і глибина його думки, мужність і ніжність його лірики, гострота і пристрастність його слова, мужність і пісенність його віршів, самовіддана любов його до своєї Батьківщини, до свого народу.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО – СПВЕЦЬ СВОБОДИ УКРАЇНИ

Свіцова Я.О., канд.хім.наук, зав.кафедри загальної хімії

Хименко Н.Л., канд.хім.наук, доцент

Дубина О.М., канд.хім.наук, доцент

Шевцова О.О., канд.хім.наук, ст. викладач

Будвицька О.М., викладач

9 березня Україна відзначає 200-річчя з дня народження українського поета, художника, мислителя, палкого захисника соціальних та національних інтересів українського народу, великого борця за волю свого народу, свого краю, Тараса Шевченка, який по праву визнається найвеличнішою постаттю України.

Тарас Шевченко став співцем свободи українського народу. Усе життя він присвятив реалізації своєї найбільшої мрії – пробудити волелюбний дух українців, щоб побачити рідну землю вільною. За час, що минув, український народ переживав періоди, коли свобода та незалежність ставали майже реальністю, і такі, коли ця споконвічна мрія здавалася нездійсненою. Було чимало трагічних сторінок, але було і те, що дозволило сформуватися сучасній українській нації, здатній відстоювати оспівані поетом ідеали.

З 1991 року ми ведемо відлік існування нової незалежної України. Але, мабуть, тільки нині світ починає розуміти Україну та українців насправді. Це багатомільйонна держава, яка поділяє зрозумілі всім загальноєвропейські ідеали та цінності, прагнення до свободи і демократії. Сьогодні ми з повним правом можемо говорити, що українці реалізували мрію великого українського поета Т. Шевченка і створили не тільки незалежну, але й

вільну Україну. Вільну від страху, невпевненості у своїх силах і своєму майбутньому. Вільну, бо здатну відстоювати право обирати власну долю і захищати свій вибір.

Тарас Шеченко, як справжній патріот, боровся за національне визволення. Його суспільно-політичні погляди з часом ставали чіткішими: він усе більше усвідомлював протиріччя між народом і панським класом. Він доводив, що тільки національне єднання, громадський мир і освіта народу забезпечать батьківщині щасливе майбутнє:

*І забудеться срамотня
Давня година,
І оживе добра слава,
Слава України,
І світ ясний, невечерній
Тихо засіяє...
Обніміть же, брати мої,
Молю вас, благаю!*

Тарас Шевченко – центральна постать українського літературного процесу ХІХ ст. Його творчість мала вирішальне значення в становленні й розвитку нової української літератури, утвердивши в ній загальнолюдські демократичні цінності та піднявши її до рівня передових літератур світу. У своїй поезії Шевченко звернувся до тем, які до нього в українській літературі ще не порушувалися або порушувалися надто несміливо й обмежено. Шевченко став новатором у пошуках нових художніх форм та засобів, у розробці та утвердженні нового художнього мислення. Своєю творчістю Т. Шевченко завершив процес формування української літературної мови, здійснивши її синтез із живою народною мовою і збагативши виражальні можливості українського художнього слова.

Т.Шевченко ступив на літературне поле в епоху розквіту слов'янського романтизму, тісно пов'язаного з національно-визвольними прагненнями нації, її відродженням. Шевченків образ історичного минулого ґрунтувався на народних уявленнях про Запорізьку Січ і козацтво, як вони склалися в народній пам'яті, і відповідав настанові поета звеличити героїчну боротьбу народу за волю. Тут Т. Шевченко піднімався на високій хвилі національного відродження, яка охопила всю Україну: до минулого зверталися заради пробудження національної самоповаги, усвідомлення й утвердження як країни з давньою і героїчною історією. Саме для майбутнього потрібен був героїчний образ України, не тієї, що вже ніколи не повернеться, а тієї, яка ще відродиться в душах її синів, витіснивши ганебний дух покори. Героїзм і мучеництво вільнолюбного народу стали головними рисами Шевченкового образу України.

Ранній Шевченко – поет-романтик. Це романтизм протесту проти існуючої дійсності, в основі якого – мрії поета про кращу долю народу й утвердження його права та права окремої людини на свободу.

Твори Т. Шевченка і сьогодні залишаються привабливими для читача. З них перед нами постає неповторний, яскраво національний образ України й образ великого поета, що став символічним уособленням українця та його світогляду.

Давши людству краще з українського, він у той же час дав українському краще із вселюдського – у самому рівні і якості своєї думки, свого слова.

Сьогодні в незалежній Україні мрії Шевченка поступово, хоч і повільно, здійснюються. Піднявся рівень національної свідомості, відроджується козацька слава, дух лицарства, утверджуються національні ідеали, дух нації, її душевна щедрість, воскресає українська пісня, немає перешкод для утвердження української мови. Актуально в наш час звучать слова великого поета:

*Учітєся, читайте,
І чужому научайтєсь,
Й свого не цурайтєсь.*

Тарас Шевченко – символ чесності, правди і безстрашності, великої любові до людини. Уся творчість великого Кобзаря зігріта гарячою любов'ю до Батьківщини, проінята ненавистю до ворогів і гнобителів народу. Поезія Шевченка живе, розквітає. Зі сторінок геніальних творів перед нами постає невмирущий образ великого сина України, яким ми пишаємося, захоплюємося, якого високо цінуємо і любимо. Велика спадщина поета продовжує служити людям, захоплює нас своєю мелодійністю, своїм багатством, красою слова, поетичністю, становить нашу національну гордість і славу. Його поезія, його геній і слава належать українському народу і всім чесним людям на Землі.

ВПЛИВ Т.Г. ШЕВЧЕНКА НА НАРОДНУ ОСВІТУ

Сивак А., студ. І курсу факультету агрохімії та ґрунтознавства
Науковий керівник – Тихоненко О.В., канд. філол. наук,
доцент кафедри укр. та рос. мов

Серед небагатьох прижиттєвих видань Тараса Шевченка особливе місце посідає остання його книга – «Южно-русский Букварь» (1861 р.) – для навчання дітей грамоті українською мовою в недільних школах. Тарас Шевченко замислював створити серію підручників, що давали б учням народних і недільних шкіл початки знань. «Южно-русский Букварь» мав такі розділи: азбука, склади, цифри, лічба, текстовий матеріал, на якому навчаються читати; містив фольклорні твори: приказки та прислів'я, народні думи, на яких Т.Г. Шевченко прагнув формувати юні душі майбутніх освічених співвітчизників.

Справа впровадження Шевченкового «Букваря» в народні школи натрапила на опір з боку шкільної адміністрації і вищого духовництва, зокрема чернігівського єпископа Філарета і київського митрополита Арсенія.

Головним управлінням цензури «Южно-русский Букварь» було відхилено як навчальний посібник. Як тільки було надруковано «Букварь», Шевченко негайно почав розсилати його в різні губернії України.

Радянське шевченкознавство змовчувало Тарасів «Букварь», оскільки не могло пояснити, чому цей революціонер-демократ, яким воно трактувало поета,